

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»
Кафедра менеджменту

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 21. Мезоекономіка

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність: 073 «Менеджмент»

Освітня програма: «Менеджмент організацій»

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Робоча програма навчальної дисципліни «Мезоекономіка» для здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра за освітньою програмою «Менеджмент організацій» зі спеціальності 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування»

Розробник: к.п.н., доцент кафедри менеджменту Коробович Людмила Петрівна.

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри менеджменту.

Протокол від «27» 08 2020 р. № 1.

Завідувач кафедри менеджменту  д.е.н., проф. Гончаров Ю.В.

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми «Менеджмент організацій»

Гарант освітньої програми  к.е.н., доц. Никончук В.М.

Схвалено навчально-методичною комісією економічного факультету.

Протокол від «28» 08 2020 р. № 1.

Голова навчально-методичної комісії  к.е.н. Демидюк С.М.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	<u>Обов'язковий компонент освітньо-професійної програми</u>	
	Спеціальність 073 «Менеджмент»		
Змістових модулів – 2	Освітньо-професійна програма «Менеджмент організацій»	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 150		1-й	1-й
		Семестр	
		2-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 6	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Лекції	
		30 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		30 год.	8 год.
		Самостійна робота	
		90 год.	132 год.
		Вид контролю: <u>екзамен</u>	

2. Мета навчальної дисципліни

Основною метою курсу «Мезоекономіка» є формування у майбутніх фахівців знань про теоретичні і практичні засади соціально-економічного розвитку регіонів країни, моніторинг територіальної та галузевої структури господарського комплексу при раціональному використанні всіх видів ресурсів.

Завдання, що мають бути вирішені у процесі викладання дисципліни:

- сформувати компетентності щодо проведення аналізу, раціонально та критично оцінювання системи територіального поділу праці при раціональному застосуванні інструментів регулювання регіонального відтворення;
- навчити планувати, формувати, здійснювати оцінку ефективності заходів регіональної економічної політики з метою вирівнювання ступенів соціально-економічного розвитку регіонів України;
- навчити здійснювати контроль за виконанням прав, обов'язків виконавців регіональної економічної політики;
- сформувати компетентності щодо визначення оптимальних способів та напрямів використання наявних природних ресурсів,
- проведення розрахунків щодо визначення рівня людського потенціалу, ринку праці та збалансованості робочої сили;
- навчити розробляти комплексну програму реалізації раціональної моделі регіонального розвитку;
- навчити аналізувати галузеву структуру господарства та визначати тенденції розвитку господарського комплексу;
- сформувати здатності до визначення шляхів зміцнення конкурентних позицій регіонів та розробки стратегії економічного зростання.

Під час лекційних та практичних занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи студенти, майбутні менеджери, набувають таких програмних **компетентностей**: ЗК (загальні компетентності), СК (спеціальні компетентності).

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

СК2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

3. Програмні результати навчання

Опанувавши дисципліну «Мезоекономіка», студенти повинні мати такі **програмні результати навчання**:

ПРН11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

ПРН12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент **знати:**

- ✓ сучасні тенденції розвитку регіонально-інтегрованої економічної системи в контексті раціонального розміщення продуктивних сил регіонів України;
- ✓ методологію комплексного розвитку продуктивних сил території;
- ✓ принципи, критерії та основні закономірності розвитку регіональної економіки, з врахуванням особливостей та механізмів реалізації регіональної економічної політики держави;
- ✓ сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку регіональної економіки у розрізі оцінки природних, демографічних та економічних передумов;
- ✓ особливості формування та розвитку субрегіональних об'єднань, зокрема функціонування єврорегіонів і вільних економічних зон;
- ✓ сутнісні особливості управління регіонального економічного розвитку;
- ✓ основні регіональні проблеми, ймовірні шляхи їх ефективного вирішення та перспективи забезпечення сталого розвитку регіональної економічної системи.

Окрім того, студент повинен ***вміти:***

- ✓ послідовно і логічно викладати зміст навчального матеріалу в письмовому вигляді в ході поточного, проміжного та підсумкового контролю з економічних проблем розвитку продуктивних сил і регіональної економіки;
- ✓ вирішувати на конкретних прикладах економічні завдання з раціоналізації розвитку та розміщення продуктивних сил, визначати економічну ефективність цього процесу;
- ✓ вміло подавати досягнуті результати самостійного дослідження з використанням сучасних технічних досягнень.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Соціально-економічні основи управління регіональним розвитком України

Тема 1. Предмет, метод і завдання дисципліни.

Підходи до визначення понять "продуктивні сили" та "розміщення продуктивних сил". Визначення предмету "Мезоекономіка". Складові продуктивних сил. Визначення поняття "Мезоекономіка". Основні завдання дисципліни "Мезоекономіка". Зв'язок регіональної економіки з економічними дисциплінами та іншими науками. Визначення поняття "метод". Характеристика основних методів, що використовуються у регіоналістиці.

Література: основна – 13,14,17,19,23, допоміжна – 5,8.

Тема 2. Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів

Сутність понять "закон", "економічний закон", "закономірність". Детальна характеристика закономірностей розміщення продуктивних сил. Основні принципи розміщення продуктивних сил. Аналіз факторів розміщення продуктивних сил.

Література: основна – 13,17,23, допоміжна – 6, 15.

Тема 3. Економічне районування та територіальна організація господарства

Поняття територіальної структури господарства, її ієрархічні рівні та відповідні територіальні утворення. Підходи до визначення поняття "економічний район". Перелік передумов формування економічних районів. Основні ознаки економічного району. Групи факторів, що впливають на формування економічних районів. Критерії та принципи економічного районування. Галузеве та інтегральне економічне районування.

Мета та завдання економічного районування. Розвиток економічного районування. Сучасна сітка економічного районування.

Література: основна – 16, 17, 35, допоміжна – 15.

Тема 4. Регіон у системі територіального поділу праці

Підходи до визначення поняття "регіон". Порівняльний аналіз понять "економічний район" та "регіон". Класифікація регіонів України. Визначення типології регіонів. Основні функції регіонів. Установи, які впливають на регіональний розвиток та регіональне управління при виконанні функцій регіонів. Фактори, що впливають на ступінь реалізації функцій.

Література: основна – 13,17,19,23, допоміжна – 1,5.

Тема 5. Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики

Підходи до визначення поняття "регіональна політика". Складові регіональної економічної політики. Державна регіональна економічна політика. Соціально-економічна політика регіонів. Зміст принципів державної регіональної політики. Складові державної регіональної політики.

Література: основна – 7,13,16,17,19,23,31, допоміжна – 4, 15.

Тема 6. Механізм реалізації регіональної економічної політики

Нормативно-правові акти, що регулюють регіональну економічну політику. Структура влади країни. Повноваження центральних органів державної виконавчої влади при здійсненні регіональної політики. Повноваження регіональних державних органів виконавчої влади. Методи реалізації державної регіональної економічної політики.

Література: основна –13,14,17,19,23, допоміжна –8,12, 15.

Тема 7. Господарський комплекс, його структура і трансформація в ринкових умовах

Сутність понять "галузь економіки", "галузева структура господарства". Складові виробничої сфери. Складові невиробничої сфери. Поняття та ознаки галузі спеціалізації. Ознаки міжгалузевих комплексів. Поняття та класифікація інфраструктури. Характерні риси галузевої структури економіки. Аналіз територіальної структури економічних районів України та галузей їх спеціалізації. Сутність понять "промисловість" та галузева структура промисловості". Класифікація галузей промисловості. Основні проблеми територіальної організації промисловості в Україні.

Література: основна –14,17,19,23, допоміжна –8,12, 15.

Змістовий модуль 2. Характеристика потенціалу України та особливості його використання

Тема 8. Природний і трудовий потенціал України

Складові економічного потенціалу регіону. Елементи природо-ресурсного потенціалу. Сутність поняття "потенціал природних ресурсів". Аналіз та економічна оцінка природних ресурсів України. Аналіз демографічної ситуації. Поняття, види та фактори міграції населення. Особливості розміщення населення по території країни. Склад трудових ресурсів країни.

Література: основна –13,14,17,19,23, допоміжна –9, 15

Тема 9. Міжгалузеві господарські комплекси та регіональні особливості їх розвитку і розміщення

Поняття "металургійний комплекс". Роль металургійного комплексу територіальному поділу праці. Структура металургійного комплексу України. Фактори економічного положення вітчизняної металургії. Сировинна база для розвитку металургії. Райони розміщення підприємств металургії. Національна програма розвитку та реформування гірничо-металургійного комплексу України. Поняття агропромислового комплексу та його структура. Особливості розміщення сфер агропромислового комплексу. Поняття транспортного комплексу як складової міжгалузевого господарського комплексу. Аналіз розміщення видів транспорту по території України. Паливно-енергетичний комплекс України як складна міжгалузева система. Поняття та напрями паливної промисловості. Поняття та складові електроенергетики. Машинобудування як галузь що визначає науково-технічний прогрес. Підгалузі та виробництва машинобудування. Хімічна промисловість, її призначення та особливості. Сировинна база для підприємств хімічної промисловості.

Література: основна – 16, 17, 35, допоміжна – 15.

Тема 10. Економіка України як єдність регіональних соціально-економічних систем

Аналіз розвитку соціально-економічних систем. Визначення та типологія соціально-економічних систем. Основні властивості соціально-економічної системи. Види територіальних соціально-економічних систем. Фактори, що визначають результативність зміни соціально-економічної системи. Завдання регіональної регуляторної політики. Система загальних показників, які характеризують регіональний економічний розвиток. Механізм соціального розвитку регіону. Поняття комплексного розвитку та його завдання. Ознаки комплексу. Політика комплексного розвитку регіону.

Література: основна – 16, 17, 35, допоміжна – 15.

Тема 11. Економіка регіонів України: стан і перспективи розвитку

Особливості господарських комплексів економічних районів України. Специфіка розвитку регіонів України. Перспективи розвитку регіонів.

Література: основна – 13, 17, 23, допоміжна – 15, 18.

Тема 12. Міжнародні економічні зв'язки України та її інтеграція в європейські та інші світові структури

Поняття міжнародної економічної інтеграції. Фактори, що впливають на розвиток інтеграційних угруповань. Види міжнародних економічних об'єднань. Основні форми міжнародної співпраці в Україні. Участь країни міжнародних економічних організаціях та міжнародних об'єднаннях. Нормативно-правова співпраця України з ЄС. Стратегія інтеграції до ЄС. Головні інструменти євроінтеграції. Проблеми інтеграції України до ЄС.

Література: основна – 14, 15, 16, 19, 23, допоміжна – 10, 12, 24.

Тема 13. Фактори сталого розвитку продуктивних сил

Підходи о визначення поняття "сталий розвиток". Основні ідей сталого розвитку продуктивних сил. Стратегія сталого розвитку. Основні блоки факторів сталого розвитку продуктивних сил. Схема дослідження сталого розвитку. Триєдиний системний підхід до сталого розвитку. Етапи концепції сталого розвитку. Шляхи забезпечення сталого розвитку держави. Глобалізація економіки.

Література: основна – 3, 4, 8, 13, 19, 20, 22, 23, допоміжна – 15, 18, 26.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	Усього	у тому числі			Усього	у тому числі		
		л	п	с. р.		л	п	с. р.
Змістовий модуль 1. Соціально-економічні основи управління регіональним розвитком України								
Тема 1. Предмет, метод і завдання дисципліни	11	2	2	7	11	1		10
Тема 2. Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів	10	2	2	6	10		1	9
Тема 3. Економічне районування та територіальна організація господарства	11	2	2	7	11	1	1	9
Тема 4. Регіон у системі територіального поділу праці	11	2	2	7	11	1	1	9
Тема 5. Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики	10	2	2	6	10	1	1	8
Тема 6. Механізм реалізації регіональної економічної політики	12	2	4	6	12	1	1	10
Тема 7. Господарський комплекс, його структура і трансформація в ринкових умовах	13	4	2	7	13	1	1	11
Разом за змістовим модулем 1	78	16	16	46	78	6	6	66
Змістовий модуль 2. Характеристика потенціалу України та особливості його використання								
Тема 8. Природний і трудоворесурсний потенціал України	12	2	2	8	12	1		11
Тема 9. Міжгалузеві господарські комплекси та регіональні особливості їх розвитку і розміщення	16	4	4	8	16	1	1	14
Тема 10. Економіка України як єдність регіональних соціально-економічних систем	11	2	2	7	11	1		10
Тема 11. Економіка регіонів України: стан і перспективи розвитку	11	2	2	7	11		1	10
Тема 12. Міжнародні економічні зв'язки України та її інтеграція в європейські та інші світові структури	11	2	2	7	11	1		10
Тема 13. Фактори сталого розвитку продуктивних сил	11	2	2	7	11			11
Разом за змістовим модулем 2	72	14	14	44	72	4	2	66
Усього годин	150	30	30	90	150	10	8	132

6. Теми практичних занять

Змістовий модуль 1. Соціально-економічні основи управління регіональним розвитком України

Практичне заняття № 1

Тема. Предмет, метод і завдання дисципліни

1. Предмет дисципліни й основні поняття
2. Завдання дисципліни "Мезоекономіка".
3. Місце та роль науки в системі економічних дисциплін, її зв'язок з іншими науками.
4. Методологія дисципліни "Мезоекономіка".

Семінар-дискусія з питання "Теорії розміщення продуктивних сил і регіональної економіки".

Робота в малих групах "Визначення поняття "мезоекономіка".

Література: основна – 13,14,17,19,23, допоміжна – 5,8.

Практичне заняття № 2

Тема. Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів

1. Закономірності розміщення продуктивних сил.
2. Принципи розміщення продуктивних сил.
3. Фактори розміщення продуктивних сил.

Проблемна лекція з питання "Економічні закони, що лягли в основу закономірностей та їх взаємодія".

Семінар-дискусія з питання "Територіально-виробничі комплекси системі економічного районування. Приклади".

Література: основна – 13,17,23, допоміжна – 6, 15.

Практичне заняття № 3

Тема. Економічне районування та територіальна організація господарства

Семінар-дискусія з питання "Різноманіття та неоднозначність підходів до формування економічних районів України".

Лекція проблемного характеру з питання "Основи районного планування промислових районів та вузлів".

Література: основна – 16, 17, 35, допоміжна – 15.

Практичне заняття № 4

Тема. Регіон у системі територіального поділу праці

1. Регіон у системі територіального поділу праці: Поняття та економічна сутність регіону у системі територіального поділу праці.
2. Типологія та класифікація регіонів України.
3. Функції регіонів.

Робота в малих групах "Проаналізувати і порівняти поняття "економічний район" та "економічний регіон".

Література: основна – 13,17,19,23, допоміжна – 1,5.

Практичне заняття № 5

Тема. Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики

1. Сутність та цілі регіональної економічної політики.
 2. Принципи державної регіональної політики.
 3. Складові частини державної регіональної політики.
- Семінар-дискусія з питання "Наслідки відсутності заходів щодо реалізації однієї з політик, які є складовими частинами регіональної політики".
Література: основна –7,13,16,17,19,23,31, допоміжна –4, 15.

Практичне заняття № 6,7

Тема. Механізм реалізації регіональної економічної політики

1. Законодавча база регіональної економічної політики.
 2. Роль органів державного управління та місцевого самоврядування в економічному розвитку регіону.
 3. Складові частини механізму реалізації регіональної економічної політики.
- Семінар-дискусія з питання "Світовий досвід регіональної політики".
Література: основна –13,14,17,19,23, допоміжна –8,12, 15.

Практичне заняття № 8

Завдання 1. Обґрунтування ролі окремих економічних районів України на основі розрахунку індексів спеціалізації

Завдання 2. Аналіз галузевої структури промисловості України

Контрольна робота за змістовим модулем 1

Література: основна –14,17,19,23, допоміжна –8,12, 15.

Змістовий модуль 2. Характеристика потенціалу України та особливості його використання

Практичне заняття № 9

Тема. Природний і трудовий потенціал України

1. Природно-ресурсний потенціал.
 2. Економічна оцінка природних ресурсів.
 3. Демографічна ситуація в Україні.
 4. Міграція населення і її види.
 5. Система розселення України.
 6. Трудові ресурси України.
- Семінар-дискусія з питання "Рівень життя населення України".
Робота в малих групах "Особливості та основні тенденції системного розселення".
Література: основна –13,14,17,19,23, допоміжна –9, 15.

Практичне заняття № 10,11

Тема. Міжгалузеві господарські комплекси та регіональні особливості їх розвитку і розміщення

1. Металургійний комплекс.
2. Особливості розміщення і розвитку агропромислового комплексу України.
3. Транспортний комплекс як складова виробничої інфраструктури країни.

4. Паливно-енергетичний комплекс України.

5. Машинобудування.

6. Хімічний комплекс України.

Проблемна лекція з питання "Поновлювані (нетрадиційні) джерела енергії".

Література: основна – 13,14,17,23, допоміжна – 7,10, 16.

Практичне заняття № 12

Тема. Економіка України як єдність регіональних соціально-економічних систем

1. Аналіз соціально-економічних систем в історичному аспекті.

2. Поняття і сутність соціально-економічної системи.

3. Властивості соціально-економічних систем.

4. Регіон як соціально-економічна система.

5. Основні напрямки комплексного економічного і соціального розвитку регіонів.

Міні-лекція з питання "Основні проблеми і напрями соціально-економічного розвитку регіонів".

Література: основна – 13,17,23, допоміжна – 15,18.

Практичне заняття № 13

Тема. Економіка регіонів України: стан і перспективи розвитку

1. Особливості територіальної організації продуктивних сил регіонів України. Проблеми й перспективи розвитку регіонів України.

2. Аналіз природного потенціалу України. Аналіз демографічного стану України.

3. Аналіз товарної структури зовнішньої торгівлі України за регіонами.

4. Визначення ролі регіонів у формуванні валового регіонального продукту

Контрольна робота за змістовим модулем 2 "Характеристика потенціалу України та особливості його використання"

Семінар-дискусія з питання "Орієнтири подальшого розвитку регіонів України". *Література: основна – 13,17,23, допоміжна – 15,18.*

Практичне заняття № 14

Тема. Міжнародні економічні зв'язки України та її інтеграція в європейські та інші світові структури

1. Основні форми економічного співробітництва країн світу.

2. Економічні зв'язки України з країнами СНД та світу.

3. Проблеми та перспективи розвитку зовнішньоекономічних зв'язків України.

4. Конкурентні переваги України та основні напрями їх використання.

5. Роль вільних економічних зон у розвитку регіональної економіки. Транскордонне і прикордонне співробітництво.

Міні-лекція "Основні етапи економічної інтеграції".

Робота в малих групах "Міжнародні економічні об'єднання: їх види та характеристика".

Література: основна – 14,15,16,19,23, допоміжна – 10,12,24.

Практичне заняття № 15

Тема . Фактори сталого розвитку продуктивних сил.

1. Регіональне економічне зростання.
2. Інноваційно-інвестиційні основи економічного зростання.
3. Розвиток кооперації у системі заходів регіонального економічного зростання.
4. Формування ринку інновацій у регіоні.
5. Формування реальної конкурентоспроможності і нововведень в регіоні.
6. Проблеми кооперації і шляхи їх розв'язання в регіонах України

Література: основна – 3,4,8,13,19,20,22,23, допоміжна – 15,18,26.

7. Самостійна робота

Завдання для опрацювання тем дисципліни

Назва теми	Зміст завдання	Форми контролю	Література	Кількість балів
Змістовий модуль 1. Соціально-економічні основи управління регіональним розвитком України				
Тема 1. Предмет, метод і завдання дисципліни	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття.	Опитування, аналіз нормативних документів. Розв'язування тестів з заданої теми.	Література: основна –13,14,17,19,23, допоміжна – 5,8.	4
Тема 2. Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття.	Опитування, тестовий контроль. Розв'язування тестів з заданої теми. Кейс-метод (аналіз ситуацій)	Література: основна – 13,17,23, допоміжна –6, 15.	4
Тема 3. Економічне районування та територіальна організація господарства	Вивчення лекційного Матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу.	Опитування. Розв'язування тестів з заданої теми. Складання порівняльного аналізу критеріїв та принципів економічного районування. Виконання практичних завдань.	Література: основна – 16, 17, 35, допоміжна – 15.	4
Тема 4. Регіон у системі територіального поділу праці	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття.	Експрес опитування. Розв'язування тестів з заданої теми. Кейс-метод (аналіз ситуацій)	Література: основна –13,17,19,23, допоміжна – 1,5.	4
Тема 5 Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу.	Опитування, розв'язування тестів з заданої теми. Виконання практичних завдань.	Література: основна –7,13,16,17,19,23,31, допоміжна –4, 15.	5
Тема 6. Механізм реалізації регіональної економічної політики	Вивчення лекційного матеріалу, огляд теоретичного матеріалу, підготовка до практичного заняття.	Вивчення лекційного матеріалу, огляд теоретичного матеріалу. Виконання практичних завдань.	Література: основна –13,14,17,19,23, допоміжна –8,12, 15.	5
Тема 7. Господарський комплекс, його структура і трансформація в	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного	Вивчення лекційного матеріалу, огляд теоретичного матеріалу.	Література: основна –14,17,19,23, допоміжна –8,12, 15.	5

ринкових умовах	матеріалу.	Розв'язування тестів з заданої теми .Виконання практичних завдань.		
Змістовий модуль 2. Характеристика потенціалу України та особливості його використання				
Тема 8. Природний і трудовресурсний потенціал України	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу.	Вивчення лекційного матеріалу, огляд теоретичного матеріалу. Розв'язування тестів з заданої теми .Виконання практичних завдань. Кейс-метод (аналіз ситуацій)	Література: основна – 13,14,17,19,23, допоміжна –9, 15	5
Тема 9. Міжгалузеві господарські комплекси та регіональні особливості їх розвитку і розміщення	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу.	Опитування, розв'язування тестів з заданої теми. Виконання практичних завдань	Література: основна – 13,14,17,23, допоміжна –7,10, 16.	5
Тема 10. Економіка України як єдність регіональних соціально-економічних систем	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу.	Опитування, розв'язування тестів з заданої теми. Виконання практичних завдань	Література: основна –14,17,19,23, допоміжна –8,12, 15.	5
Тема 11. Економіка регіонів України: стан і перспективи розвитку	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу.	Опитування, розв'язування тестів з заданої теми. Виконання практичних завдань	Література: основна –13,17,23, допоміжна – 15,18.	5
Тема 12 Міжнародні економічні зв'язки України та її інтеграція в європейські та інші світові структури	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу.	Опитування, розв'язування тестів з заданої теми. Виконання практичних завдань	Література: основна – 14,15,16,19,23, допоміжна – 10,12,24.	5
Тема 13. Фактори сталого розвитку продуктивних сил	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу.	Опитування, розв'язування тестів з заданої теми. Виконання практичних завдань	основна – 3,4,8,13,19,20,22,23, допоміжна – 15,18,26.	5

8. Індивідуальні завдання

З метою самостійного вивчення опрацювання частини програмного матеріалу з курсу «Мезоекономіка», поглиблення знань та вдосконалення умінь і навичок, отриманих у процесі лекційних та практичних занять студенти мають виконувати індивідуальні завдання. Індивідуальними завданнями з курсу «Мезоекономіка» є написання рефератів, вирішення тестів та задач за темами дисципліни.

Кожен студент протягом семестру зобов'язаний підготувати як мінімум один реферат або тези з актуальної проблематики за темами. Тема реферату обирається студентом вільно за його бажанням в межах тематики навчальної дисципліни. Для студентів денної та заочної форми навчання номер варіанту вибирається за останньою цифрою порядкового номеру студента в журналі академічної групи. Результати виконання завдання повинні бути оформлені в рукописному або друкованому вигляді. Вимоги до оформлення: формат паперу – А4, орієнтація сторінки – книжкова, ліве поле – 2,5 см, праве, верхнє та нижнє поля – 1,5 см (шрифт – Times New Roman, розмір – 14 пунктів, міжрядковий інтервал – одинарний, інтервал шрифту – звичайний, відступ абзацу – 1 см).

1. Формування ринку інновацій у регіоні.
2. Формування реальної конкурентоспроможності і нововведень в регіоні.
3. Проблеми кооперації і шляхи їх розв'язання в регіонах України.
4. Проблеми та перспективи розвитку зовнішньоекономічних зв'язків України.
5. Конкурентні переваги України та основні напрями їх використання.
6. Роль вільних економічних зон у розвитку регіональної економіки.
7. Транскордонне і прикордонне співробітництво.
8. Територіальна диференціація регіонів за рівнем розвитку продуктивних сил.
9. Проблеми і напрями соціально-економічного розвитку регіонів
10. Розвиток галузей соціальних і базових виробництв.
11. Особливості розвитку регіональних міжгалузевих комплексів
12. Основні причини сучасної міграції населення України.
13. Трудоресурсна ситуація та її регіональні особливості.
14. Ринок праці та проблеми забезпечення раціональної зайнятості.
15. Вплив природно-ресурсного потенціалу на формування господарського комплексу регіону.
16. Проблеми раціонального використання природних ресурсів України.
17. Ресурсозбереження і структурна трансформація національної економіки.
18. Проблеми і напрями вдосконалення структури господарського комплексу України.
19. Реструктуризація регіональної економіки в умовах ринку.
20. Основні важелі та ключові елементи механізму реалізації регіональної економічної політики.
21. Пріоритети політики оптимізації регіональних економічних структур.
22. Економічне районування і його практичне значення.
23. Районоутворюючі міста економічних макрорайонів України.
24. Теорії та концепції територіальної економіки.
25. Сучасна територіально-господарська регіоналізація.
26. Соціальна спрямованість розвитку і розміщення продуктивних сил.
27. Стратегія сталого розвитку продуктивних сил.

28. Забезпечення економічної безпеки держави в контексті проблем розміщення і розвитку продуктивних сил.
29. Фактори розміщення продуктивних сил та їх реалізація в практичній діяльності.
30. Особливості предмета і об'єкта вивчення курсу регіональна економіка.
31. Становлення і розвиток методологічних основ науки.
32. Сучасні проблеми регіональної економіки

9. Методи навчання

У процесі вивчення дисципліни «Мезоекономіка» застосовуються такі методи навчання:

- лекції, в тому числі й проблемні з попередньою роздачею лекційних матеріалів студентам;
- практичні заняття у їх різноманітних формах (бесіда з елементами дискусії, робота в малих групах, «мозкова атака», ситуативний підхід, розв'язування задач, ділова гра, бесіда за «круглим столом», рольова гра, імітація);
- стандартизовані тести та поточне опитування;
- презентація результатів виконаних завдань та досліджень;
- розрахункові роботи;
- поточне консультування;
- самостійна робота студентів з літературними джерелами;
- індивідуальне науково-дослідне завдання.

10. Методи контролю

При вивченні здобувачами вищої освіти навчальної дисципліни «Мезоекономіка» застосовуються такі методи контролю:

- поточне (усне) опитування, дискусійне обговорення проблем на практичних заняттях;
- складання опорного конспекту теми;
- побудова структурно-логічної схеми теми, окремого питання;
- контроль самостійної роботи;
- індивідуальне науково-дослідне завдання;
- тестування;
- підсумковий контроль (екзамен).

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота													Підсумковий контроль (екзамен)	Сума
Змістовий модуль №1							Змістовий модуль № 2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	40	100
4	4	4	4	4	5	5	5	5	4	5	5	5		

12. Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Критерії оцінювання	Оцінка за національною шкалою	
			для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90-100	A	Студент виявляє особливі творчі здібності, глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; вміє аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку; застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач; володіє вмінням надавати чітку аргументовану відповідь на поставленні питання	відмінно	зараховано
82-89	B	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи, надає лаконічну відповідь майже на всі поставленні питання; самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	добре	
74-81	C	Студент вміє оперувати необхідним колом понять та категорій; узагальнювати та систематизовувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві		
64-73	D	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, слабе їх застосування при розв'язанні практичних завдань; аналізує навчальний матеріал за допомогою викладача, надає мало аргументовані відповіді, виправляє не всі помилки, значна кількість яких є суттєвими	задовільно	
60-63	E	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, проте має фрагментарне уявлення про деякі поняття та категорії курсу; надає неповне висвітлення змісту питань; має недостатнє вміння зробити аргументовані висновки; відповіді містять значну кількість недоліків і помилок		
35-59	FX	Студент не опанував значну частину матеріалу курсу; не володіє понятійним апаратом; не опрацював базову та допоміжну літературу. Мова не виразна, обмежена, бідна, словниковий запас не дає змоги оформити ідею. Практичні навички на рівні розпізнавання	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано
0-34	F	Студент повністю не знає програмного матеріалу, не працював в аудиторії з викладачем або самостійно; допускає суттєві помилки у відповідях на питання, не вміє застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних завдань	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

13. Рекомендована література

Основна:

1. Базилевич В. Д. Ринкова економіка : основні поняття і категорії : [навч. посіб.] / В. Д. Базилевич, К. С. Базилевич. – К. : Знання, 2006. – 263 с.
2. Гриньова В. М. Державне регулювання економіки : [підручник] / В. М. Гриньова, М. М. Новікова. – К. : Знання, 2008. – 398 с.
3. Долішній М.І. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка: [навч. посіб.] / М. І. Долішній, Ю. І. Стадницький, А. Г. Загородній, О. Е. Товкан. – Львів: Національний університет „Львівська політехніка” (Інформаційно-видавничий центр „ІНТЕЛЕКТ+” Інституту післядипломної освіти), „Інтелект-Захід”, 2003. – 256 с.
4. Долішній М.І. Регіональна політика на рубежі ХХ-ХХІ століть: нові пріоритети / М. І. Долішній. – К.: Наукова думка, 2006. - 512 с.
5. Долішній М.І. Регіональна політика та механізми її реалізації / М.І.Долішній, С.М.Злупко, С.Й. Вовканич. - К.: Наукова думка, 2003. - 504 с.
6. Заболоцький Б.Ф. Регіональна економіка: [навч. посібник] / Б. Ф. Заболоцький. – Львів: „Новий світ-2000”, 2007. – 548 с.
7. Зінь Е. А. Регіональна економіка : [підручник] / Е. А. Зінь. – К. : "ВД "Професіонал", 2007. – 528 с.
8. Козак Ю.Г. Міжнародна економіка: [навч. посіб.] / Козак Ю.Г., Лук'яненко Д.Г., Макогон Ю.В. та ін. – Вид. 2-ге, перероб. та доп. – Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – 672 с.
9. Ковтун О. І. Державне регулювання економіки : [навч. посіб.] / О. І. Ковтун. – Львів : "Новий Світ-2000", 2006. – 432 с.
10. Манів З. О. Регіональна економіка : [навч. посібник] / З. О. Манів, І. М. Луцький, С. З. Манів. – Львів : „Магнолія 2006”, 2007. – 562 с.
11. Мойсеєнко І. П. Інвестування : [навч. посіб.] І. П. Мойсеєнко. – К. : Знання, 2006. – 490 с.
12. Олійник Я. Б. Регіональна економіка : [навч. посібник] / Я. Б. Олійник, С. П. Запотоцький, О. Ю. Кононенко, А. Л. Мельничук, В. Ф. Пасько; за ред. Я. Б. Олійника. – К. : КНТ, Видавець Фурса С. Я., 2007. – 444 с.
13. Пехник А. В. Іноземні інвестиції в економіку України : [навч. посіб.] / А. В. Пехник. – К. : Знання, 2007. – 335 с.
14. Регіони України: проблеми та пріоритети соціально-економічного розвитку : [моногр.] / за ред. З.С. Варналія. - К.: Знання України, 2005. – 498 с.
15. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка: [підручник] / С. І. Дорогунцов, Т. А. Заяць, Ю. І. Пітюренко та ін.; за ред. д.е.н., проф., чл.-кор. НАН України С. І. Дорогунцова. – К. : КНЕУ, 2007. – 992 с.
16. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка: [підручник]/за ред. В.В.Ковалевського, О.Л.Михайлюк, В.Ф.Семенова. – 7-е вид., стер. – К.: Знання, 2005. – 350 с.
17. Розміщення продуктивних сил: [підручник] /В.В.Ковалевський., О.Л.Михайлюк., В.Ф.Семенов та ін. - К.: Т-во „Знання”, КОО, 2001. – 353 с.
18. Стеченко Д.М. Розміщення продуктивних сил і регіоналістика: [навч. посіб.] / Д. М. Стеченко. - К.: Вікар, 2001.-377 с.

19. Стратегія соціально – економічного розвитку Закарпаття до 2015 року. – Ужгород, 2007. - 40 с.
20. Чернюк Л.Г. Економіка та розвиток регіонів (областей) України : [навч. посіб.] / Л. Г. Чернюк, Д. В. Клиновий. – Київ: ЦУЛ, 2002. – 644 с.
21. Чернюк Л.Г. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка: [навч. посіб. для дистанц. навчання] / Л. Г. Чернюк, Д. В. Клиновий. – К.: Ун-т „Україна”, 2004. – 245 с.
22. Чернюк Л.Г. Розміщення продуктивних сил України. : [навч. посіб.] / Л. Г. Чернюк, Д. В. Клиновий. – Київ. ЦУЛ, 2002. – 470с.
23. Швайка Л. А. Державне регулювання економіки : [навч. посіб.] / Л. А. Швайка. – К. : Знання, 2006. 435 с.

Допоміжна:

1. Голіков А. П. Регіональна економіка та природокористування : [навч. посіб.] /А. П. Голіков, О. Г. Дейнека, Л. О. Позднякова, П. О. Черномаз. – К. : Центр учлбогвої літератури, 2011. – 352 с.
2. Горелов А.А. Экология: учеб. пособие для вузов/ А.А.Горелов. – М.: Юрайт, 2001. – 312 с.
3. Дейнека О.Г. Розміщення продуктивних сил України (курс лекцій): навч. посібник /О. Г. Дейнека.–Харків: Олант, 2001. – 120с.
4. Джигирей В.С. Основи екології та охорона навколишнього природно-го середовища (Екологія та охорона природи) :навч.посібник / В.С. Джигирей, В.М.Сторожук, Р.А.Яцюк.–Львів : Афіша, 2004. – 272 с.
5. Дорогунцов С.І. Розміщення продуктивних сил України/ С.І. Дорогунцов, Ю.І. Пітюренко, Я.Б. Олійник та ін. - К.: КНЕУ, 2000. – 363 с.
6. Дьомін В.О. Вступ до екологічної політики / В.О. Дьомін. – К.: Тан-дем, 2000. – 194 с.
7. Екологічний менеджмент: навч. посібник / за ред. В.Ф. Семенова, О.Л. Михайлик. – К.: Центр навч. л-ри, 2004. – 516 с.
8. Жук М.В. Розміщення продуктивних сил і економіка регіонів України: підручник / М.В. Жук, В.П. Круль. – К.:Знання, 2006. – 294 с.
9. Заблоцький Б.Ф. Регіональна економіка: навч. посібник / Б.Ф.Заблоцький. – Львів: Новий світ, 2000, 2007. – 548 с.
10. Закопальський А.К. Основи екології: підручник / А.К. Закопальський, А.І. Салюк; за ред. К.М. Ситника. – 2-ге вид., доп. і перероб. – К.: Вища шк., 2004. – 382 с.
11. Запоточний І.В. Державне регулювання регіональної економіки: навч. посібник / І.П. Запоточний, В.І. Захаренко. – Х.: Одиссей, 2003. – 592с.
12. Заставний Ф.Д. Географія України / Ф.Д. Заставний. – Львів: Світ,2006. - 360 с.
13. Іщук С.І. Розміщення продуктивних сил і територіальна організація виробництва: навч. посібник / С. І. Іщук. – К.: ПАЛИВАДА А.В, 2002. – 260 с.
14. К.: Центр навч. літ-ри, 2009. – 384 с.
15. Качан Є.П. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка: навч. посібник / Є.П. Качан, Т.Є. Царик, Д.В. Ткач та ін; за ред. Є.П. Качана. – К.:Юр. книга, 2005. – 704 с.

16. Коваль Я.В. Регіональна економіка: навч. посібник / Я.В. Коваль, І.Я. Антонечко. – К.: Професіонал, 2005. – 272 с.
17. Корсак К.В. Основи екології : навч. посібник. / К.В. Корсак, О.В. Плахотнік – К.: МАУП, 2000. – 240 с.
18. Кучерявий В.П. Екологія/ В.П. Кучерявий. – Львів: Світ, 2000. – 500 с.
19. Лишиленко В.І. Регіональна економіка: підручник / В.І. Лишиленко –
20. Лукьянихин В.А., Петрушенко Н.Н. Экологический менеджмент: принципы и методы: монография / под ред. В.А. Лукьянихина. – Сумы :Университет. книга, 2006. – 408 с.
21. Манів З.О. Регіональна економіка : навч. посібник. – Львів: «Магнолія 2006», 2007. – 562 с.
22. Мельник Л.Г. Екологічна економіка: підручник /Л.Г.Мельник. – Суми: Університет. книга, 2002. – 346 с
23. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка: підручник / за ред. В.В. Ковалевського, О.М. Михайлик, В.Ф. Семенова. – 8-ме вид., стер. – К.: Знання, 2006. – 350 с.
24. Розміщення продуктивних сил: підручник / за ред. Є.П.Качана. – К.: Юр. книга, 1998. – 552с.
25. Сабадаш В.І. Розміщення продуктивних сил: конспект лекцій / В.І. Сабадаш. – Львів: УДЛТУ, 2003. – 196с.
26. Сільське господарство України за 2018 рік: статист. щорічник / Держкомстат України; під заг. кер. Ю.М.Остапчука. – К., 2019. – 346 с.
27. Статистичний щорічник України за 2018 рік. – К.: Консультант, 2019. – 479 с.
28. Стеченко Д.М. Розміщення продуктивних сил і регіоналістика: навч. посібник /Д.М.Стеченко – К.: Вікар, 2002. – 374 с.
29. Стеченко Д.М. Управління регіональним розвитком: навч. посібник / Д.М. Стеченко. – К.: Вища шк., 2000. – 223 с.

14. Додаткові ресурси

1. Кодекс „Про надра” (1992 р.).
 2. Лісовий кодекс України (1994 р.).
 3. Водний кодекс України (1995 р., з доповненням 2000 р.).
 4. Земельний кодекс України (2001 р.).
 5. Господарський кодекс (грудень 2003 р.).
- Журнали: Економіст, Економіка України, Статистика України, Регіональна економіка, Економіка АПК.
6. Географічна енциклопедія України.

